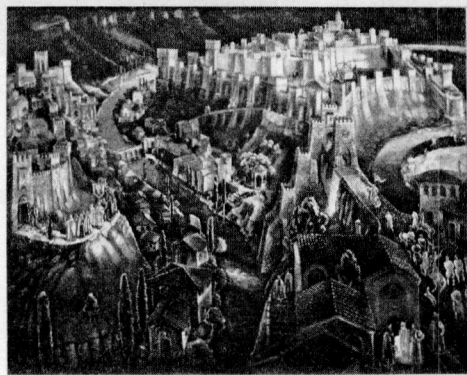

Възслава и завоевания

Повече от век не стихнали драматичните борби за освобождение, докато в едно от многото въстания – ръководеното от братята боляри в Търново Теодор (коронясан под името Петър IV) и Иван Асен през 1185 г. ромейското владичество било отхвърлено. Когато подготвените от Константинопол заговорници ги убили, малкият им брат Калоян съумял да очисти обкръжението на търновския царски двор от изменници около трона и сам заел престола през 1197-а. Още в края на 1199-а римският папа Инокентий III оценил силата на младия български владетел и във вежливо писмо му изказал надеждата си, че „благородният мъж Йоаница“ ще се присъедини към апостолическия престол като „предан син на Римската църква“.

*Величието на престолния Търновград, съзрян през вековете
от художника Цанко Лавренов*

Но българският владетел държал от православния Константинопол да получи „корона и достойнство“, та не само съумял да укрепи държавата, но отвоювал много от земите на Първото българско царство южно от Дунав. Императорът в Цариград и неговият патриарх отказвали да приемат възкресяването на България, та през 1203-та

Калоян подновил връзките на княз Борис с Ватикана, като настоял не само за „корона и достойнство“, но и за патриаршеска титла на българския първосвещеник. „Напоследък двама братя, сиреч Петър и Йоаница, произхождащи от рода на предишните царе, започнаха не толкова да завземат, колкото да възвръщат земята на своите бащи... и ние положително твърдим, че те са възвърнали по-голямата част от страната по бащино право... – отзовал се в надлежащия документ папа Иннокентий III. – Затова ние възнамеряваме, по подобие на нашите предшественици, да го коронясаме за цар не върху чужда, а върху собствена земя.“

И изпратил кардинал Лъв в Търново, който на 7 декември 1204 г. миропомазал архиепископ Василий за примас на българската църква, пък на следващия ден положил на Калоян златна царска корона, а в ръцете му – скиптъра и знамето, все дарове от Ватикана.

С Унията между България и Рим българите признали върховенството на папата, но не променяли православните си обреди. „Наместникът божи“ пък явно разчитал българите да пропуснат безпрепятствено благословения от него Четвърти кръстоносен поход, който поел да завземе вече още по-свещените земи в Тракия.

Щом разорили Цариград обаче, кръстоносците смятали да пресекат на север Балкана. Щом разбрал това, цар Калоян се срещнал с Пиер, сенъор на Брашъо. Когато го запитал нямат ли достатъчно земя там, откъдето са дошли, че са тръгнали да търсят нова родина, надменият рицар отвърнал, че идвали на бащините си земи, защото принц Еней е отвел на Апенините оцелелите от Троя и неговите внуци са основали Рим, та се завръщали като потомци на траките да си върнат древните владения.

Пръстенът печат на цар Калоян от масивно злато, открит на ръката на двуметров мъж при разкопки в гробището на търновската аристокрация до черквата „Свети 40 мъченици“ в подножието на Царевец

Цар Калоян знаел за кървавата вакханалия, която те развихрили в Константинопол, та се заел да осигури защитата на поверената му от Бога (и от „Неговия наместник“ в Рим!) държава. Затова, когато на 29 март 1205 г. кръстоносната армия наближила Одрин, по негова заповед над кулите на града се веели знамената на българския цар, на които личали кръстът и ключовете на св. Петър – дарът от Ватикана.

Това не възпряло рицарите. На 14 април докъм три часа след пладне битката приключила с пълна победа на българите и пред цар Калоян довели като пленник самия латински император Балдуин.

Принуден да воюва в защита на своята държава, в края на септември 1209-а цар Калоян обсадил с войската си Солун. Но през нощта наемен убиец сред „своите“ се вмъкнал в шатрата му.